POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

POSAMEZNA ŠTEVILKA 1.25 DIN

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA DVAKRAT TEDENSKO, OB SREDAH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14 335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 31 * Maribor, sobota, dne 16. aprila 1938 * Leto XIII

Kulturno delo je naše vstajenje

Tudi za uveljavljenje zdravih načel je potrebno delo!

V razvoju se pojavljajo nove ideje in nazori. Vse zdrave inicijative človeškega duha imajo svoj izvor v razmerah in imajo eno glavno tendenco, če so zdrave. Vse žele korigirati slabosti družabnega reda tako, da se odpravijo v njem krivice, ki se gode večjemu ali manjšemu delu človeštva. Take ideje imenujemo **interesne** in vkolikor se tičejo socialnih krivic, pa **razredne.**

Boj med interesenti pa je razredni boj,

ker se v tem oziru dele interesenti v dva nasprotujoča si razreda izkoriščevalcev in izkoriščancev.

Socialne razmere so vodile tudi probleme svetovnih naziranj, ki danes objemajo že ves svet, in o katerih se vrši v letih po vojni strašni in neobzirni boji.

Pripomniti je treba, da niso zdrave one ideje in oni problemi, ki skušajo s kakršnimikoli lažnjivimi gesli ali zapeljivimi frazami zaščititi obstoječe krivice. Take ideje so izrodek prepotentnosti (oblastnosti) in nesocialne abotnosti (domišljavosti) v svrho izvajanja tiranije nad vsemi onimi, ki so potrebni kulturne in socialne zaščite.

Tako nam pravi razum. Tako mislimo, ker priznavamo človeštvo za socialno edinico, ki ima nalogo, da računa s splošnimi interesi človeštva, to je,

da priznava vsakemu posamezniku enake socialne pravice.

Ob tem spoznanju se pa moramo prav dobro zavedati, da je reakcija s svojim terorjem in s svojo lažikulturo v stanu silno ovirati in zadrževati zdrave ideje in probleme. Prav današnja doba nam bridko potrjuje to dejstvo.

Reakcija je povsod zatrla, kjer je le mogla, vsakršne svobodomislene in v razvoju utemeljene ideje in probleme.

Ne govoriti in ne pisati ne smemo po nekaterih krajih o njih, lagati nas uče, silijo nas k hinavstvu. Samo resnice, samo o problemih moramo molčati, ki jih razvoj sam diktira nam in človeški družbi.

Zaradi teh idej in problemov prepovedujejo tudi politično udejstvovanje, češ, da se politika zlorablja in da ogroža svetega malika Moloha.

Mi se tolažimo s tem, da je reakcija v današnjem zmislu črn oblak pred nevihto.

Bolestni in krčeviti boji kapitalizma so ti pojavi,

ki jih pa delavstvo in napredno razumno človeštvo ne sme opazovati samo s prekrižanimi rokami, da zamre in otopi.

Proti reakciji je treba postaviti kulturno delo,

ki je najmočnejše orožje.

Kulturno delo se mora raztezati na vse panoge delavskega udejstvovanja. Potrebna je politična akcija, potrebno je kulturno delo v svobodnih strokovnih, gospodarskih in kulturnih organizacijah pa tudi v športnih. Povsod mora biti delavec ali nameščenec apostol duhovne in socialne kulture, da bo delavstvo vedno sposobno, da izvrši ko pride čas, svojo misijo, ki jo ima v družbi. Tudi vsak posameznik ima isto dolžnost, kakor delavski razred sploh.

Glavni vir naše izobrazbe in kulturnega napredka pa mora biti naš delavski tisk,

mora biti »Delavska Politika«, »Ljudski glas«, »Delavec«, »Vzajemna Svoboda«. Delavec, ki ni naročnik naših listov, dasi bi lahko bil, ni naš, ni zanesljiv in je danes pri nas, jutri pa, če ne drugače, tudi v službi reakcije, ker ni prepričan in utrjen v svojem značaju.

Zgodovina nam pripoveduje, kako velikega pomena je kulturno delo. To delo je sicer naporno, rodi pa sadove, ki jih lahko uživajo rodovi. Kulturni človek misli sam in ne podlega praznim frazam. Kulturni človek razume probleme in svetovna naziranja. Take kulturne ljudi potrebuje delavstvo.

To je dovolj tehten razlog, da se posvetimo temu delu v kritičnem času, ko vrši reakcija onanijo nad človeškim umom in duhom. Zakaj,

le kulturni človek je svoje sreče kovač, ker ve kaj hoče in kako more doseči svoj cilj.

Kjer ni dela in akcije za ideje in probleme, bodisi socialne ali politične, ali celo ne za kulturo, tam nastopa razkrajajoče mrtvilo, ki ga delavsko gibanje najbolj obsoja in sovraži.

Naše vstajenje je zaradi tega le v delu in boju za kulturo in socialne pravice!

Kongresu svobodnih strokovnih organizacij!

Pozdrav delegatom in gostom kongresa URSSJ-a v Zagrebu

Jutri in v pondeljek bo zboroval v Zagrebu četrti kongres Zedinjene delavske strokovne zveze Jugoslavije, katerega se bodo poleg delegatov naših svobodnih strokovnih organizacij iz vse države, udeležili tudi številni delegati, predstavniki bratskih organizacij iz inozemstva, kjer, kakor pri nas, tvorijo strokovne organizacije v vsaki državi eno celoto in imajo enotno vodstvo.

Delavstvo Jugoslavije se zaveda velike važnosti svojih strokovnih organizacij v dobi sedanje socialne in duhovne krize. Zato organizacije zvesto ščiti in jih hoče ščititi in pospeševati tudi v bodoče.

Četrti kongres URSSJ-a ima nalogo, da to voljo delavstva in nameščenstva vzpodbudi in okrepi. Delavstvo in nameščenstvo Jugoslavije stremi

po popolni konsolidaciji delavskega razreda, stremi po enotnosti gibanja

in obljublja, da bo s svojo neomahljivo solidarnostjo in zvestobo do svojega gibanja povsod delovalo v tem duhu.

Vsi resni delavci in nameščenci, vse delavke in nameščenke zro z zaupanjem na kongres in Vaše delo na njem.

Kongres bo obravnaval važna organizacijska in socialnopolitična vprašanja. Razpravljal bo o dosedanjem in bodočem delovanju zveze, o delavskem socialnem položaju, o naredbi o minimalnih mezdah, o tarifnih stvareh in socialnih ustanovah. To so same važne, prav naše stvari.

Delavstvo želi, da prineso te obravnave na kongresu najboljše sklepe. **Kongres naj obenem okrepi v delavskem gibanju idealno sodružnost, okrepi čut solidarnosti in discipline ter prepotrebno nesebično lojalnost med seboj in požrtvovalnost,** ker je uspeh naših organizacij odvisen predvsem od teh lepih vrlin sodelavcev v delavskem razrednem gibanju.

Kongres naših svobodnih strokovnih organizacij ima pa svoj pomen tudi kot

manifestacija demokratične misli,

čije nosilec je tako v naši državi, kot tudi v ostalem svetu organizirano delavstvo.

Organizacijo demokratične miselnosti predstavljajo svobodne strokovne organizacije tako po svoji strukturi, kakor tudi po svojih težnjah in zahtevah, čijih cilj je odprava izkoriščanja človeka po človeku in uresničenje prave socialne demokracije.

K temu cilju stremi organizirano delavstvo v vsaki državi na svoj način. Izraz tega stremljenja delavskega razreda na vsem svetu pa je

internacijonala,

ki veže svobodne delavske organizacije vseh dežel in predstavlja na ta način mednarodno enotno usmerjeno gibanje milijonskih množic.

Koliko so si že prizadevali nasprotniki teženj delavskega razreda, da bi ugonobili mednarodno organizacijo delavstva! Upali so, da je internacijonala umrla v svetovni vojni. Pa so se zmotili. Vstala je znova k življenju. Moč organiziranega delavskega razreda je narasla. Zato so sklenili ugonobiti jo na drug način: z zatrtjem svobode delavskega gibanja; s pomočjo stanovščine, ki naj prepreči, da bi delavstvo in delovno ljudstvo kdajkoli postalo večina v državi; s povdarjanjem verskih razlik, zlasti pa nekih domnevnih nacionalističnih in rasnih predpravic in dopovedovanjem delavstvu, da more složno s svojimi izkoriščevalci zavojevati druge narode in države ter na ta način dobiti, česar mu domači kapitalisti in mogočniki ne dajo.

Kakor ima trenutno ta boj nasprotnikov mednarodnega delavskega gibanja na videz uspeh, tako nam navzočnost predstavnikov te internacijonale na zagrebškem strokovnem kongresu potrjuje,

da zavest mednarodnosti v delavskem razredu kljub vsemu živi, da bo ideja internacijonale doživela svoj končni triumf, ker le socialna demokracija more biti podlaga pravičnih odnosov v državi in med malimi ter velikimi narodi, v znamenju miru in kulturnega napredka.

Četrti kongres URSSJ-a sprejmi te naše želje sodružno na znanje. Sodruge in sodružice delegate ter goste na kongresu pa sodružno pozdravljamo z željo in v nadi, da to željo in nado na kongresu podpro, da s tem olajšajo in utrdijo naš boj

za svobodo in boljšo socialno bodočnost delavskega razreda.

Družnost!

Plebisciti in diktature

Kaj uči zgodovina

Vsaka diktatura doseže pri plebiscitu rezultat, ki si ga želi. Tako je bilo že od nekdaj. Napoleon je dobil pri ljudskem glasovanju sedem in pol milijona glasov in je s tem postal predsednik Francije za deset let. Vsekakor se je to zgodilo po krvavi zadušitvi proletarsko republikanske protiakcije. Leto dni pozneje je pri novem plebiscitu prejel Napoleon 8 milijonov glasov in bil izvoljen za francoskega cesarja, Napoleona III. — Znano pa je, da Napoleon III. ni umrl kot cesar.

Rezultati glasovanj pod diktaturo kažejo samo, da diktatura — vlada.

Sporazum med Anglijo in Italijo

Daritvena žrtev: abesinski lev

Sporazum med Anglijo in Italijo glede Sredozemskega morja in Sueškega prekopa je sklenjen. Menda se sporazum tiče tudi Španije, v kateri si hoče Anglija zogotoviti svoj vpliv že zaradi morskega preliva Gibraltar, t. j. vhoda iz Atlantskega oceana v Sredozemsko morje.

Kakor pri vsaki kupčiji, tudi pri tej ne bo šlo brez plačila. To plačilo bo priznanje zasedbe Abesinije po Italiji z angleške strani. Abesinski lev bo »daritveno jagnje«. Angleški diplomati izroče Italiji Abesince in njihovo zemljo. Abesinski cesar pa se sme nadejati, da bo prejel primerno rento.

To pogodbo bosta potrdila Mussolini in angleški vojni minister Houre Belisha, ki ga je za Veliko noč povabil Mussolini v Rim.

V Zagrebu je dne 16. t. m. izbruhnila stavka oblačilnih delavcev, ki zahtevajo 15 odst. povišanje mezd. — Stavka nad 800 krojaških pomočnikov in pomočnic.

V Kataloniji odločen odpor vladinih čet

Protinapadi vladinih čet imajo uspeh

Francova ofenziva v Kataloniji se je izčrpala, predno je bila dosegla svoj cilj, prekinitev zveze med Katalonijo in ostalo republikansko Španijo pri Tortozi ob morski obali.

V okolici 30 km od Tortoze se sedaj razvijajo boji, ki pa niso posebno srečni za naciste, predvsem Italijane, ki operirajo na tem odseku. Proti koncu preteklega tedna so republikanci baš v tem odseku s protisunkom vrgli naciste za več kilometrov nazaj.

Uspehe beležijo republikanci tudi v okolici Leride in jugovzhodno od tega mesta, pri Fragi, kjer se stekajo reke Segre, Cinca in Ebro. Tu so republikanci vrgli naciste na desni breg rese Segre in Ebra in ogrožajo zvezo med nacističnimi armadami na jugu in severu katalonske fronte.

Tudi severno od Leride, pri Belaguer, so bili republikanci po srditih bojih uspešni.

Položaj v okolici mesta Tremp v Pirenejih severno od Belaguer, je še neugoden za republikance. Toda tu nacistična vojska ne bo daleč prišla radi gorovja. Važno je, da se v dolini Tremp nahajajo elektrarne, ki poleg drugih dobavljajo električni tok Kataloniji.

Na guadalajarski fronti

ima inicijativo v rokah general Miaja, ki se odlikuje po svojih strateških sposobnostih. Armada generala Miaje je pritegnila nase znatne sile nacistične vojske, ki bi sicer operirala v Kataloniji.

Vlada je odredila splošno mobilizacijo

vseh za vojno sposobnih moških od 18. do 50. leta, v kolikor posamezni letniki doslej še sploh niso bili vpoklicani.

V odseku Cordobe

so oživeli boji vsled poskusnih napadov nacistov, ki so domnevali, da je vsled dogodkov na severu vlada odpoklicala znatnejše sile s tega dela fronte. Prepričali so se pa, da so bili ti računi napačni.

Obletnica proglasitve španske republike

Dne 14. aprila 1931 je bila v Španiji proglašena republika. Predsednik republike je letos na dan obletnice sprejel predstavnike raznih organizacij in ob tej priliki dejal, da je dolžnost vsakega Španca, da brani svobodno in neodvisno Španijo.

Prezident dr. Beneš

je ob priliki obletnice poslal predsedniku španske republike brzojavko in želel vse najboljše republiki in španskemu narodu.

Nova francoska vlada

Daladier lovi ravnotežje med demokracijo in reakcijo — 576 glasov za, 5 proti

Daladierova vlada se je predstavila parlamentu in dobila zaupnico. Za njo je glasovalo 576 poslancev, proti 5.

Izid glasovanja pove, da so za njo glasovali tudi socialisti in komunisti, dasi sami v vladi niso zastopani. Za njo pa se je izrekla tudi desnica.

Izgleda, da so socialisti prišli do prepričanja, da drugačna vlada zaenkrat ni mogoča. Z ozirom na zunanje politični položaj ne kaže ostriti notranjih sporov. Razmere zahtevajo, da uživa Francija v svetu vpliv in ugled, notranje homatije pa bi slabile pozicijo republike nazven in njeno slabost bi porabil fašizem v inozemstvu in doma, da bi podminiral demokracijo.

Desnica je s pomočjo reakcijonarnega senata izsilila sedanjo vlado, ve pa, da v narodu nima izgledov. zato se je potuhnila, v upanju na boljše čase.

V tej situaciji izgleda, kot da so v Franciji

sile demokracije in reakcije uravnotežene.

Vendar je to **samo videz,** ki lahko vara. Sile demokracije imajo med narodom res večino. V čigavih rokah in pod čigavim vplivom pa je državni upravni aparat in vojska, je težje reči. Nerodno je zlasti, da je radikalna stranka braniteljica demokracije, a prav tako vneta zagovornica razrednih predpravic, in da velik del predstavnikov te stranke v odločilnih trenutkih ceni razredne kapitalistične interese višje od demokracije.

Za socialistično gibanje v Franciji je važno, da se v takem položaju skrbno izogiba napak, ki so lahko posledica precenjevanja ali pa tudi podcenjevanja lastnih sil.

Blumu ne — Daladieru da

Daladierova vlada je dobila pooblastilo, da sme izvesti gospodarske in finančne ter vojno obrambene ukrepe z dekreti.

Daladier je dobil pooblastila, kot jih je zahteval Blum. Razredno sovraštvo je narekovalo francoskemu senatu, da je Blumu odbil pooblastila s 239 proti 43 glasovom, Daladieru pa jih je dal z 288 proti 1 glasu. (Za »Slovenca« je stvar sedaj v redu.)

V vzhodnih Pirenejih z veliko večino izvoljen socialist

Dne 10. t. m. so bile nadomestne volitve v okrožju Ceret v vzhodnih Pirenejih. Izvoljen je bil socialist Nogueres z 9605 glasovi proti fašističnemu kandidatu, ki je dobil 2800 glasov.

Stavke

Ob pričetku tedna je stavkalo v Parizu 135.000 kovinarjev. Stavkujoči so zasedli tovarne. Strokovne organizacije so odsvetovale nadaljevanje stavkovnega gibanja, ki tudi že pojema.

Doma in po svetu

Vstajenje

Narava je vstala k novemu življenju in se odela v cvet ter zelenje.

Prastari narodi so proslavljali ta dogodek in v znak hvaležnosti darovali bogovom najrazličnejše stvari, ki spominjajo na rodovitnost in plodnost. Velikonočni pirhi so ostali kot spomin na tisto dobo. Kajti jajce pomeni rodovitnost; zajec, ki ga vidimo često na velikonočnih razglednicah pa je bil prastarim narodom vzgled največje plodnosti v živalskem svetu.

Katoliška cerkev je dala temu prvemu pomladanskemu prazniku nov zmisel in pomen s tem, da ga je proglasila za praznik trpljenja, smrti in vstajenja odrešnika človeštva.

S smrtjo in vstajenjem Kristusa je po naukih cerkve prišlo odrešenje človeštvu. Seveda samo odrešenje v posmrtnem življenju.

Odrešenje na zemlji pa ostane še naprej cilj hrepenenja izbičanega in zatiranega človeštva.

Mnogo jih je, ki verujejo, da bo prišlo odrešenje po enem človeku, delavski razred pa se zaveda, da je odrešenje v nas samih, v veliki človeški skupnosti, ki si bo izbojevala pravico in svobodo za vse in za vsakogar.

Cena pšenici gre navzdol. Prizad (Priviligirana izvozna družba) kupuje pšenico po Din 159 za 100 kg. Izjavljajo pa, da se bo cena še znižala, ker je naša pšenica za Din 47 dražja od kanadske.

Posledice odprave nerubljivosti delavskih mezd se kažejo v hitrem naraščanju rubežnih predlogov pri sodiščih, v čijih področju se nahajajo večja delavska naselja. Tako na pr. je pri sodišču v Laškem število rubeži že doslej večja, kot je bilo lansko leto julija meseca. Te številke dajo misliti: Tudi delavstvo bi bilo potrebno vsaj takše zaščite, kot jo je deležen kmet.

Visok sneg je zapadel v začetku tega tedna v južni Srbiji, kjer tako muhastega vremena ob tem času še ne pomnijo zlepa.

Otona Habsburškega tudi krive. Proti pretendentu na avstrijski in madžarski prestol. Otonu Habsburškemu, vrše nemške oblasti veleizdajsko preiskavo. Habsburška posestva v Avstriji bodo pa zaplenjena.

Francoska socialistična unija, ki jo je vodil Pavel Boncour, desident socialistične stranke, se je pričela razkrajati, ker so nekateri člani pri senatnih volitvah volili desničarsko, namesto pristašev ljudske fronte. — Taki neznačajneži pač ne spadajo v socialistično razredno gibanje. S tem činom so pristaši unije dokazali svoio nezrelost za socialistično politiko. Izstopil je tudi predsednik Boncour.

Slavni ruski basist Fjedor Šaljapin je umrl v Parizu. Šaljapin je bil delavec. Učil se je čevljarstva in muzičarstva. Pozneje je bil nosač v reških pristaniščih. Odkril ga je glasbenik in uvedel v gledališko karijero. Odlikoval se je z jako prijetnim glasom ter je gostoval po mnogih svetovnih mestih. Občutil pa je pogostoma prezir »akademskih« pevcev v svojih službah.

Kitajci še vedno pode Japonce. V smeri proti Šangaju se vodijo veliki boji med Kitajci in Japonci. Japonci se še vedno umikajo s težkimi izgubami.

Rusija močno utrjuje svoje meje ob Litvi.

1000 Din kazni — radi sestanka čevljarjev v Mariboru

Predstojništvo mestne policije v Mariboru je obsodilo v jeseni p. l. predsednika mariborske podružnice »Splošne delavske strokovne zveze« s. Stanko Kokola radi prekrška §a 23 zakona o društvih, shodih in posvetih na denarno kazen Din 1000 ali 20 dni zapora, ker ni prijavil strokovnega sestanka čevljarskih pomočnikov, ki se je vršil v društveni sobi. Obsojeni s. Kokol se je proti obsodbi pritožil na bansko upravo iz razloga, da tega sestanka ni on sklical, niti o sestanku ničesar ni vedel, ampak se je vršil sestanek brez vednosti in njegove odobritve. V podrejeni vrsti se je s. Kokol pritožil tudi radi visoke odmere kazni, ker so čevljarji na tem sestanku govorili samo o strokovnih zadevah in o ničemur nedopustnem. Sklicatelji niso imeli nobenega zlega namena in se je prijava opustila le vsled površnosti in nepazljivosti. Banska uprava je pritožbi samo toliko ugodila, da je kazen znižala od Din 1000 na 500 Din, ker je bil sestanek strogo strokoven in nepolitičen. — Proti tej odločbi banske uprave je vložil s. Kokol tožbo na upravno sodišče, o koje rešitvi bomo še poročali. Objavljamo obsodbo v svarilo sodrugom odbornikom organizacij, da vpoštevajo stroge določbe zakona o društvih in da se tudi čuvajo ovaduhov.

Guštanj

Kaznovanje društvenih odbornikov

Pred nedavnim sta bila od šreskega načelstva v Dravogradu policijsko kaznovana sodrug Vauče Matevž, predsednik tukajšnje »Vzajemnosti« in sodrug Čapelnik Josip, predsednik tukajšnje podružnice SMRJ, ker je prvi baje nameraval organizirati pobiranje prostovoljnih prispevkov za nekega brezposelnega nameščenca, drugi pa baje neupravičeno pripustil temu brezposelnemu nameščencu dostop na sestanek SMRJ, čeprav ni bil član organizacije. Dejansko je sodrug Vauče Matevž zgolj nameraval z internim pobiranjem med člani plačati neki dolg »Vzajemnosti« nasproti dotičnemu nameščencu, do izvedbe načrta pa sploh ni prišlo, ker ga je oblast prepovedala. Sodrug Čapelnik pa je imenoma povabil dotičnega, naj prisostvuje sestanku SMRJ kot gost, če ga zanima, ko se je slučajno poprej z njim razgovarjal. Kljub temu, da bi bil podan v prvem primeru komaj poizkus prekrška, tudi če bi šlo za javno nabiranje, in je šlo v drugem primeru zgolj za izvrševanje predsedniških pravic, sta bila oba sodruga kaznovana, in sicer s 75 in 100 din denarne kazni. Oba sta vložila proti izrečeni kazni pritožbo na bansko upravo. Poročali bomo svoječasno, kako bo pritožbo obsojenih sodrugov rešila banska uprava kot druga instanca.

Ruše

Kaznovani pevci. Dne 26. februarja t. l. bi se moralo vršiti pri podružnici »Vzajemnosti« v Rušah predavanje za delavce o zgodovini smrtne kazni. Ko so prišli delavci k predavanju, pa so zvedeli, da je isto prepovedano, ker je bila med tem podružnica »Vzajemnosti« razpuščena. Delavci so se nato podali k neki prireditvi v Sokolski dom in so med potjo na trgu zapeli par pesmi, nekdo pa je zakričal tudi »dol Šebenik!«. Orožništvo je nekaj delavcev naznanilo sreskemu načelstvu, ki je uvedlo preiskavo in nato obsodilo s. Frica Janka na Din 500 denarne kazni in s kaznijo po Din 250 ss. Adolfa Kreuha, Josipa Buhmajstra, Vili Šeneta, Janka Pistotnika, Ivana Gerželja, Feliksa Osojnika in Rudolfa Piščanca in še enega sodruga, ki je med tem že odšel v vojaško službo. Skupno so torej bili prizadeti delavci obsojeni radi tega dogodka na Din 2500 in so se proti obsodbi pritožili na bansko upravo.

Koliko novih naročnikov

boš pridobil „Delavski Politiki" do delavskega praznika 1. maja? Za dosedanjo naročnino 10·— Din mesečno, boš v kratkem prejemal „Delavsko Politiko" trikrat tedensko na dom!

Letos še ne bo volitev v narodno skupščino

Napovedanih volitev v narodno skupščino po izjavi ministra Kaljudjerčiča letos še ne bo. Ta narodna skupščina bo odobrila še en proračun, šele na to se bo razpravljalo o novih volitvah.

Podpore za starost in onemoglost

za tiste, ki so bili po 1. juliju 1925 zavarovani vsaj 250 tednov, ali pa so 70 let stari in bili zavarovani po l. 1925 vsaj 500 tednov

Osrednji urad za zavarovanje delavcev bo izplačeval od 1. decembra 1938 iz posebnega sklada, ki se bo nabiral iz enega dela sredstev, katere vplačujejo delavci in delavke za svoje starostno zavarovanje.

Prošnje je vlagati pri tistem okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, pri katerem je bil prosilec zavarovan predno je postal nesposoben za delo.

Prošnje je vlagati do 1. julija 1938.

Za podporo, ki bo znašala od din 60 do din 300 mesečno pridejo v poštev onemogli delavci brez zaslužka ali če zaslužijo manj kot eno tretjino tega, kar zaslužijo zdravi delavci v istem poklicu in kraju. Morajo pa biti brez premoženja, od katerega bi lahko živeli.

Prošnji treba priložiti: ubožno spričevalo, z navedbo, da prosilec nima sorodnikov, ki bi ga po zakonu morali vzdrževati, nadalje rojstni list ali domovnico in potrdilo zdravnika o nesposobnosti za delo.

Vesele in srečne velikonočne praznike želi vsem svojim cenj. odjemalcem manufaktura „Češki magazin", Maribor, Ulica X. oktobra

Iz naših krajev

Redni letni občni zbor „Cankarjeve družbe"

se bo vršil v sredo, dne 20. aprila 1938 ob 19. uri v društvenih prostorih v Delavski zbornici v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22/A-I s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora in nadzorstva ter razrešnica; 2. volitev novega odbora; 3. razprava o proračunu in določitev članarine; 4. knjižni program za leto 1938-39; 5. samostojni predlogi.

Trbovlje

Izplačane nezgodne rente.

Po trimesečnem zadržku je sedaj krajevna Bratovska skladnica izplačala vse nezgodne rente onim prizadetim delavcem, ki so zaposleni in so že prejemali pred 1. januarjem tega leta priznano nezgodno rento. Nezgodna renta zase je izplačala na podlagi razsodbe razsodišča rudarskega zavarovanja v Ljubljani, češ, da so nezgodniki pred 1. januarjem 1938 upravičeni prejemati nezgodno rento. Vso delavstvo pa opozarjamo, da ponesrečenci po 1. januarjem 1938 ne bodo imeli pravico na nezgodno rento, če bodo še pri rudniku zaposleni in opravljali isto delo z isto plačo, kot pred nezgodo. Ponovno pa opozarjamo delavstvo, da pri delu skrajno pazi, da ne bo nezgod ter da zahteva povsod vse varnostne naprave.

Rubeži. Okrožno sodišče v Celju je ponovno izreklo, da so rudarske plače nerubljive in s tem vse prizadete opozarjamo, da se na sodišču takoj pritožijo, kakor hitro prejmejo obvestilo, da se jim hoče plača rubiti.

Hrastnik

Nezvišane mesne cene. V zadnjih dneh je v koloniji med rudarskimi ženami nastalo silno razburjenje radi neosnovanih govoric, katere so povzročile žene same, češ, da se bodo cene mesu zvišale za 2 din pri kg, ker so rudarji dosegli zvišanje mezde in hočejo mesarji prvi zvišati svoj dobiček! To razburjenje je šlo tako daleč, da so se v četrtek, dne 7. t. m. zbirale cele gruče žen pred »Delavskim domom«, kjer so zahtevale od delavskih zaupnikov, da store potrebne korake, da se cene mesu ne bodo zvišale. Drugi dan je sklical župan s. Malovrh vse mesarje. Na razgovoru se je ugotovilo, da cene ostanejo neizpremenjene. Pozneje se je tudi izvedelo, odkod izvira ta želja po zvišanju cen; res je, da se pri nas dobavlja pretežno volovsko meso, na drugi strani pa, ako primerjaš cene mesu s cenami v drugih krajih, da pri nas gg. mesarji pridejo na svoj račun.

Črna pri Prevaljah

Občni zbor »Vzajemnosti«. Preteklo nedeljo se je vršil redni občni zbor »Vzajemnosti«, kateri je bil od strani članstva lepo obiskan. Občni zbor je otvoril in vodil agilni predsednik s. **Ravšer.** Poročila blagajnika, tajnika, knjižničarja in nadzorstva so bila soglasno sprejeta. Tudi novi odbor, kateremu stoji na čelu s. Ravšer, v katerem je še več dosedanjih odbornikov, je bil soglasno izvoljen. — Nato je poročal s. **Petejan** o pomenu naše kulturne organizacije in o potrebi izobrazbe za delavstvo. Njegova izvajanja so bila sprejeta z živahnim odobrenjem.

Prepovedano predavanje. Dopoldansko predavanje s. Petejana o Franciji se ni vršilo, ker ni bilo od oblasti dovoljeno. — Številni sodrugi, ki so prišli na predavanje, so se mirno razšli.

Lešani bodo igrali. »Vzajemnost« z Leš bo uprizorila dne 18. aprila ob 3. uri pop. v Knezovi dvorani v Črni Golijevo dramo v 6. dejanjih »Bratomor na betavi«. Vse, ki jim je mar naše kulturno delo, vabimo. — Nastop naših igralcev pa bo tudi zadovoljil gledalce. Zato naj nihče ne manjka!

Slovenska Bistrica

Kovinarji za izboljšanje svojega položaja

V nedeljo, dne 10. t. m. se je vršil v Zg. Bistrici zelo dobro obiskan sestanek članov podružnice Saveza metalskih radnika Jugoslavije, ki ga je vodil predsednik s. **Blažič Franc.**

Na sestanku je referiral o pomenu strokovne organizacije in dolžnostih delavstva do svoje organizacije, s. **Eržen.** Njegova izvajanja so izzvala splošno odobrenje.

Za tem je pričela razprava o pripravah za izvedbo akcije za izboljšanje kolektivne pogodbe. Položaj je na kratko obrazložil s. **Bera Pavel,** govorila pa sta ss. **Kranjc Ludovik** in **Germ Ludovik.**

Izvoljen je bil širši odbor, v katerem so zastopane vse kategorije delavstva v tovarni Zugmayer & Gruber, ki bo predelal kolektivno pogodbo in potem sestavil predloge.

V kratkem se bo vršilo zborovanje, ki bo odločilo glede nastopa delavstva.

Ob koncu sestanka je bil sprejet sklep, da bodo delavci v maju prispevali po 1 Din za Protituberkulozno ligo.

Uspeh sestanka je zlasti v tem, da se je poživelo delo za organizacijo in razen tega se je priglasilo 7 novih naročnikov na »Delavsko Politiko« ter nabralo Din 42.50 za tiskovni sklad.

Naši kovinarji so delovni tudi na polju izobrazbe in delavskegasporta in hočejo to delo še stopnjevati. Tako je: organizaciji je treba prave podlage!

Ljubljana

Shod s. Topalovića jim ne gre v račun. V »Slovencu« z dne 28. marca sem čital članek o našem socialističnem shodu. »Slovenec« bi ne bil »Slovenec«, ako ne bi napisal tega članka v svojem znanem »katoliškem žargonu«, ki po svoji surovosti in neotesanosti prekaša marsikakšne izrodke časnikarstva. Nekaj je gospodom razen tega le še treba povedati: Ni vse odvisno od lepe spomladi in marčevega snega, kakor bi »Slovenec« rad. Zato ga je shod s. Topalovića presenetil in je, hočeš nočeš, moral priznati socialistom, da so ga dobro pripravili. Toda ve naj, da bi nam bil potreben prostor na Kongresnem trgu, ako nam prijazni »Slovenčevi« gospodje izposlujejo potrebno dovoljenje za to, ker se nam zdi, da bi ga mi sami najbrž ne dobili. Kar pa se tiče socialističnih obljub ali obljub s. Topalovića, pa »Slovenec« ne bo imel kaj na »vago« dati. Ako je njegov poročevalec o tem kaj slišal na shodu, je bilo to najbrž v zamaknjenosti ali pa je prišel šele s kakšnega »Slovenčevega« shoda, da so mu obljube še brenčale po glavi. Kar se tiče socialističnega prijatelja z JNS-režimom in Živkovićem povemo »Slovencu«, da nikakor nismo mogli priti v »štih«, ker nas je odrival tisti klerikalni veljak, ki se je mastil pri Živkovićevem koritu, da se mu še danes kolca. Razen tega se nam zdi bratstvo med JRZ in JNS bolj naravno, ker kakor so pokazale volitve v Črni, traja še dandanes. Ne vemo tudi, zakaj s. Sedej za svoja izvajanja zasluži grajo. On je vendar povedal, da imamo moderno, napredno in zelo lepo socialno zakonodajo. Toda povedati je moral tudi še drugo resnico, namreč, da se ne izvaja in sabotira. In kakšne garancije, gospodje, imamo, da ne bo ustreženo delodajalcem, ki zahtevajo ukinitev cele vrste paragrafov socialne zakonodaje. Socialistično delavstvo je opravičeno nezaupljivo, ko gleda, kako čudno se mota zadeva glede izvajanja uredbe o omejitvi nočnega dela v pekarnah. — »Slovencu« so na dan našega shoda pomagali Ljotičevci s svojim protishodom. Uspeli niso, kakor ne bo uspel »Slovenec«, ki bi rad razbijal naše sklenjene socialistične vrste. Mi pojdemo naprej preko vseh obrekovanj, združeni si bomo priborili: kruh in svobodo! — Družnost!

D. J.

Maribor

Majska akademija

se bo vršila v soboto, dne 7. maja t. l. v veliki Unionski dvorani. Sodelovala bodo vsa delavska kulturna društva. Sodrugi in sodružice, opozorite že sedaj svoje sodelavce na to lepo delavsko prireditev. društva vljudno vabimo. — Odbor.

Borba za delavsko zaščitno zakonodajo

Minuli torek se je vršilo v dvorani Delavske zbornice dobro obiskano predavanje, ki ga je sklical KMO v okviru zaupniškega tečaja. — Predavanje je otvoril in vodil s. **Vidovič,** predaval pa je s. **dr. Reisman.** — Predavatelj je na lahko razumljiv način orisal določila § 219 obrtnega zakona, ki se nanaša na mezdo v času bolezni delavca, § 220 o izstavitvah in neplačanih dopustih, § 221 o plačilu za orožne vaje, o zastaranju nadurnih zahtevkov, o odpovedni dobi zlasti z ozirom na stavbinsko stroko itd. — Baš tega določila bi se radi iznebili delodajalci, o čemer so pred kratkim obširno razpravljali na plenarni seji zbornice za TOI v Ljubljani ter zahtevali splošno spremembo obrtnega zakona. Znano je, kako se pri nas socialna zakonodaja izigrava, kljub temu pa industrijci ne mirujejo in bi se enostavno radi otresli vseh obveznosti, ki izvrajo iz socialne zaščite. V zvezi s tem je govornik zlasti pozival delavce, da okrepijo svoje strokovne organizacije in širijo delavski tisk, da bo delavstvo lahko uspešno branilo svoje ogrožene pravice. Predavateljeva poučna izvajanja so bi la sprejeta od navzočih z velikim odobravanjem. Prijavilo se je tudi več naročnikov za »Delavsko Politiko«.

Železničarski vpokojenci se vesele 30. aprila. Klub železničarjev JRZ v Mariboru je imel v nedeljo, dne 10. t. m. članski sestanek, katerega se je, poleg drugih gospodov iz Ljubljane, udeležil tudi minister g. dr. Miha Krek. To priliko so porabili nekateri prizadeti železniški uslužbenci ter upokojenci, ki se jim godi največja krivica, ker se jim ne štejejo ona službena leta za pokojnino, za katero so dejansko preko 20 let vplačevali prispevke v provizijski fond. Tem ljudem se računajo samo takozvana nastavljena leta, ne upoštevajoč službo pred nastavitvijo (v kateri je n. pr. M. K. prebil 32 let, med tem ko je imel nastavljenih samo 8 let). Taisti M. K. je predal gospodu ministru prepis vloge, ki so jo prizadeti vposlali 24. februarja 1938 narodni skupščini in senatu. Gospod minister dr. Krek je izjavil, da bo tozadevno vprašanje kakor tudi vprašanje kronskih upokojencev in rentnikov rešeno do konca aprila 1938. Prizadeti železničarji, ki se nahajajo v največji bedi in pomanjkanju ter se borijo za to pravico že par let, so izjavo g. ministra sprejeli z veliko radostjo; saj prejemajo nekateri za malo manj kot 40 letno službo okrog 400 Din mesečno, namesto Din 1400. Prizadeti so tembolj prepričani, da bo to, kar jim je zagotovil g. minister, držalo in da bodo vsaj prihodnji prazniki za njih boljše kot so predstoječi. [illegible]

Požar v tovarni lepenke na Sladkem vrhu je izbruhnil minuli četrtek opoldne. — Kljub napornemu trudu delavstva in gasilcev je bilo baje 20 vagonov lepenke upepeljeno. Škoda gre v stotisoče.

I. mariborska delavska pekarna sporoča, da na velikonočne praznike ne bo obratovala, zato vljudno vabi cenjene odjemalce, da si pravočasno preskrbijo kruh in pecivo v njenih prodajalnah.

Celje

Obramba Češkoslovaške republike.

V sredo, dne 20. aprila t. l. priredi »Društvo Jugoslovenskih akademikov« v Celju ob 20. uri v dvorani »Delavske zbornice« predavanje dr. Avg. **Reismana:**

»Zakon o obrambi Češkoslovaške.«

Češkoslovaška republika je izdala leta 1936. zakon o obrambi države in je torej predavanje ravno v teh dneh zanimivo za vsakega prijatelja bratske demokratične države. Pri teh obrambnih načrtih pa se bo vsakdo spominjal tudi naše meje.

Pridite vsi!

Stavbinci se dramijo. Po podpisu kolektivne pogodbe stavbinskih delavcev so člani SGRJ položili puško v kot misleč, da bodo podjetniki pogodbo na vekomaj spoštovali. Vsled slabe konjunkture v stavbni stroki pa je delovnih moči toliko na razpolago, da ne sme delavec niti spomniti več na izvajanje kolektivne pogodbe. Ker pa so nekateri podjetniki s svojim izkoriščanjem šli predaleč, se je začelo jasniti tudi stavbinskemu delavstvu, da brez organizacije ne gre ter se slišijo vsak dan želje po skupnosti, t. j. po organizaciji.

Brezposelnost in zasilna dela. Pri zasilnih delih, predvsem pri regulaciji Savinje rabi podjetje še več delavcev, vendar jih kljub velike brezposelnosti ne more dobiti. Na drugi strani pa vidimo delavoljne ljudi, katere se smatra za delomržneže, češ, da je pri zasilnih delih dovolj dela. Večkrat smo že opozorili, da naj se pri oddaji javnih del določi tudi primerna mezda za delavstvo, da se istega ne bo moglo izkoriščati po mili volji. V to smer se mora polagati več pažnje, sicer bo mera polna tudi pri najbolj potrpežljivih. Kot davkoplačevalci smelo zahtevamo od občinske uprave, da se zgane in napravi konec uničevanju delavne moči. Upamo, da bo naš dobrohoten opomin zalegel.

KINO DOM, CELJE

Dne 16., 17. in 18. aprila: predigra »Rapsodija«. ŠKANDAL, v gl. vlogi Zarah Leander. Matineja: DIH SMRTI. 19. in 20 aprila: SIBIRSKE NOČI. 21. in 22. aprila: LETO NEVIHT.

Studenci pri Mariboru

Občinski proračun

Občinski odbor je tudi letos z vso skrbnostjo predelal občinski proračun in ga soglasno sprejel. — Izdatkov je predvidenih **514.512 Din,** ki so kriti. **Doklada znaša 50%,** enako kakor lani. Pri proračunski debati se je povdarjalo, da občina hitro raste, da pa rastejo tudi potrebe, katerim je treba zadostiti, ako hočemo, da bo občina socialno, zdravstveno, gospodarsko in kulturno prednjačila. Od avtonomije občin ni več mnogo ostalo. Vedno se nalagajo občinam večja bremena od zgoraj, ki jih ne zmorejo niti davčno močnejše občine, kaj še le proletarske! Največja ovira za občinsko gospodarstvo je dejstvo, da banska uprava ne upošteva nalog, ki jih ima delavska občina na polju socialnega skrbstva in ki so zdaleka večje, kot v kmečkih občinah, da bi ji priznala temu primerno podporo iz bednostnega sklada. Kljub temu, da so delavci in nameščenci, ki tvorijo večino občinarjev, plačali že velike vsote v banovinski bednostni sklad.

Kljub vsem obljubam in intervencijam, naša občina še ni prejela niti pare iz banovinskega bednostnega fonda.

Za vzdrževanj meščanske šole v Mariboru je določen prispevek 47.500 Din, kar je pretirano, ker del učencev iz Studenc samo stanuje v naši občini, dočim so pristojni v bogatejše kmečke občine. Ker je predpis te vsote sporen, se bo občina, ako treba, tudi pravdala. — Odbor je skušal ugoditi mnogokaterim prošnjakom, ki želijo **popravilo cest in napeljavo elektrike.**

Imamo pa občane, ki neprestano rujejo proti občinski upravi; tudi letos so sklicali protestni shod davkoplačevalci. Na ta velikanski shod davkoplačevalcev je prišlo — 38 od 5500 prebivalcev! Več kot smešno je, ako potem taka peščica ljudi sklepa proteste. V resnici znašajo vse davčne doklade v naši občini komaj eno četrtino celotnega proračuna, vse ostalo so trošarine na pijače, meso in druga živila ter takse, ki jih plačuje vsak, **zlasti pa — žal — siromašni sloji,** kateri so povrh še obremenjeni z visokimi najemninami za gg. »hausherrje«. Čudno pa je, da gospodje — po izkazu davčne uprave — dolgujejo na davčnih dokladah nad 130.000 Din občini! V tem se najbolje vidi demagogija, ki jo uganjajo na račun revežev in občine.

Značilno za to gospodo je, da se zgraža celo zaradi minimalnega zvišanja urnin delavcem od 4 din na 4.50 din,

ki ga je izglasoval odbor. Gospodje pravijo, da kmečke občine plačajo le 2.50 din. In baš s tem si ta družbica daje v teh težkih časih, ko matere bednih otrok ne vedo kaj bodo dale jutri v lonec, žalostno spričevalo. To naj bo svarilo vsem občanom, da se zavedajo, kaj imajo od takih ljudi pričakovati! Saj ne poznajo drugega, kakor samega sebe! Toda o tem bo še prilike dovolj, da se bomo temeljito pogovorili!

Tudi davkoplačevalec.

Limbuš

Pevski koncert priredi delavsko pevsko društvo »Enakost« iz Studenc, dne 18. t. m. v dvorani Sokolskega doma v Limbušu. Na sporedu so narodne in umetne pesmi. Začetek ob 16. uri. Ljubitelje petja in pevska

Kolesa „Wanderer"

v vseh cenah in izdelavah

Otroški vozički

na krogljičnih ležajih v najmodernejši opremi

Franc Lepoša

Maribor, Aleksandrova c. 39

Najnižje cene! Ugodno odplačevanje na obroke

Vprašanje kolektivne pogodbe za stavbinsko delavstvo

Pojasnilo javnosti.

Zastopniki delodajalcev in delojemalcev stavbne stroke so se v več mesečnih pogajanjih posvetovali o novi stilizaciji in dopolnitvi kolektivne pogodbe za stavbno delavstvo, katere veljavnost je potekla z 31. marcem 1938.

Pri razpravah so sodelovali stalno zastopniki Združenja pooblaščenih graditeljev, Združenja zidarskih mojstrov, Združenja tesarskih mojstrov in Inženjerske komore, vsi iz Ljubljane, delno tudi zastopniki Združenja zidarskih mojstrov iz Maribora ter sekcije pooblaščenih graditeljev iz Maribora. Za delavstvo pa zastopniki Saveza gradjà radnika, JSZ, NSZ in ZZD.

Dosegel se je sporazum glede besedila kolektivne pogodbe, **večje ovire pa so nastale pri reševanju vprašanja novih mezd, kjer ni bil dosežen sporazum.** Obe stranki sta se sporazumeli, da naj se to vprašanje končnoveljavno rešava v smislu čl. 15 uredbe o določanju minimalnih mezd, poravnavanju in razsodništvu v poravnalnem postopku pod predsedstvom kraljevske banske uprave. Tozadevno sta se obe stranki potom Delavske zbornice obrnili na Inspekcijo dela, da čimprej skliče poravnalne razprave.

Litija

Prvi izlet priredimo. Na Velikonočni pondeljek, dne 18. t. m., priredi »Vzajemnost« prvi izlet na priljubljeno izletniško točko Sv. goro. Zbirališče je od 6. do 7. ure pri g. Lapu. Vabimo vse člane kakor tudi simpatizerje, da se izleta v čim večjem številu udeleže. Ravno tako vabimo vse sosednje podružnice! Na svidenje!

Zabukovca

Dramska predstava. »Vzajemnost« priredi na velikonočni ponedeljek ob 16. uri v prostoru ge. Amalije Pikl J. Kranjčevo komedijo »Skedenj«. Pridite!

Ruše

Izleta podružnice I. delavskega kolesarskega osrednjega društva, podružnica na Pobrežju, dne 10. aprila k Sv. Martinu smo se radi neugodnega vremena udeležili le v malem številu. Prihodnjič pa se bomo odzvali povabilu vsi. Družnost! **Delavski kolesarji.**

ELITNA KONFEKCIJA
MASTEK — Maribor
Vedno najnovejše za dame in gospode!

Jubilej socialnega zavarovanja

Petdesetletnica delavskega bolniškega zavarovanja

Šele po prevratu v letih 1919. in 1920. se je posrečilo združiti

vse v Sloveniji obstoječe bolniške blagajne z bolniško blagajno v Ljubljani.

Po načrtu, ki je bil pripravljen, bi bila okrajna bolniška blagajna za Slovenijo mnogo več lahko storila za zavarovance, kot prej pritlikave blagajne, ki so bile raztresene po vsej pokrajini.

Ljubljanska blagajna je že pred in med vojno pričela urejevati svoj ambulatorij, po vojni je kupila okrevališče »Jadran« na Rabu. S tem je bila dokazana volja, da hoče čimbolj ustreči potrebam zavarovancev, ki so opravičeno terjali vedno več za svoje zdravje.

Maja meseca 1922. je bil v Jugoslaviji uveljavljen

zakon o socialnem zavarovanju,

po katerem je pripadla tudi okrajna bolniška blagajna v Ljubljani Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Starostno zavarovanje, ki bi moralo biti uvedeno po tem zakonu že 1. julija 1925, se je uvedlo šele dne 1. septembra 1937.

Novemu bolniškemu zavarovanju se sicer mora priznati nekatere prednosti pred avstrijskim bolniškim zakonom. Velik napredek je v tem, da je zavod velik, le žal, **da še obstojajo zavarovanja, ki niso v sklopu splošnega socialnega zavarovanja,** to so predvsem rudarji in železničarji ter štiri druga zavarovalna društva, ki so več ali manj samostojna.

Potreba izpopolnitve podpornih in zdravilnih panog

v socialnem zavarovanju je tesno zvezana z gospodarskim razvojem. Potrebe današnjega bolnega, ponesrečenega delavca ali nezaposlenega, so večje in krutejše, kakor so bile pred petdesetimi leti. Lahko trdimo, da socialna preskrba ni toliko napredovala, kakor so se poslabšale eksistenčne razmere delavstva v slučaju bolezni ali nezaposlenosti.

Zato je klic po izpopolnitvi socialnopolitične zakonodaje danes še prav tako utemeljen, kakor pred petdesetimi leti.

Starostno zavarovanje.

Načelno prav je, da je uveljavljeno zavarovanje delavcev za starost, onemoglost in smrt ter podpiranje vdov in sirot. Vendar to zavarovanje ne ustreza današnjim socialnim potrebam. Najprej je predolga starostna doba 70 let, ki opravičuje delavca do te podpore. Onemoglostne in starostne rente, odpravnine vdov in preskrba otrok so tako majhne, da ne ustrezajo potrebi. Zakon bi se moral novelizirati, znižati starostna doba na 60 let, zvišati pa rente. Delavstvo, kakor težko plačuje prispevke, ker je plačano mnogo pod pariteto plač v mednarodnem svetu, ne bi nasprotovalo višjemu prispevku, če se mu nudi jamstvo, da ne bo uživalo rente šele na onem svetu.

Naša socialna zakonodaja je po besedilu moderna. Na višku v praktičnem pomenu pa je le deloma. Zato mislimo, da bodi ta

jubilej bolniškega zavarovanja povod boju za dobro socialno zakonodajo.

Socialno skrbstvo se je torej v teku let razvijalo, vendar ne tako, kakor to zahteva gospodarski razvoj. Kapitalistično gospodarstvo je napravilo znatno večji skok, ki bolj in bolj ogroža delavstvo.

(Konec)

Delavski pravni svetovalec

Pregon na predlog zasebnega udeleženca (Zavodnja)

Vprašanje: Očetu je bilo ukradeno 5000 Din in je bila uvedena preiskava zoper dotičnega, ki je bil osumljen tatvine. Sedaj je bil oče obveščen od sodišča, da je državni tožilec odstopil od pregona zoper dotičnega in da ima oče pravico v roku 8. dni nadaljevati pregon. Ali je združeno nadaljevanje pregona s kakimi stroški?

Odgovor: Kolekovine očetu ne bo treba plačevati, pač pa se bo moral udeležiti razprave. Vendar pregona ne kaže nadaljevati, če ne more oče predlagati prič, ki bodo dokazale krivdo osumljenca, in ki doslej še sploh niso bile zaslišane ali pa so bile le površno zaslišane. Če takih prič ni, uspeha ni pričakovati.

Takse v gradbenih zadevah (Selnica).

Vprašanje: Prijavil sem občini gradnjo nove stavbe, nakar se je vršila občinska komisija in sem dobil račun za stroške komisije.

Odgovor: Po § 103 gradbenega zakona je občina upravičena pobirati posebne upravne gradbene takse za poslovanje v gradbenih zadevah; vendar morajo biti te takse predpisane z občinskim pravilnikom, odobrenim od pristojnega bana. Zahtevajte torej pri občini pravilnik in preglejte, če je račun pravilno sestavljen.

Vsak naročnik gotovo želi, da bi »Delavska Politika« začela čimpreje izhajati trikrat na teden. To akcijo pa najbolj ovirajo naročniki, ki se ne zavedajo, da je treba naročnino poravnati sproti vsak mesec. Ali si tudi Ti z naročnino v zaostanku?

Kranj

Delovne razmere v »Inteksu«. Delavstvo v »Inteksu« občuti vedno večje izkoriščanje. Zaslužek je pri vsakem ponovnem izplačilu vedno manjši. Svojevrsten mezdni in priganjaški sistem vlada zlasti za tkalce. Za strežbo štirih strojev znaša temeljna mezda za določeno število narejenih vodkov (šusov) Din 20 na dan, preko tega števila narejenih vodkov pa prejema vsak tkalec premijo. Toda premija je težko dosegljiva, poleg tega pa je sistem za odmero premije tako kompliciran, da se delavstvo ne spozna. V ilustracijo tega nevzdržnega stanja delavcev naj še podčrtamo, da tkalci zaslužijo štirinajstdnevno od 2.50 do 300 dinarjev; niso pa redki slučaji, ko niti tega zneska ne dosežejo. Kaj misli podjetje s tem, da v času vedno večje draginje življenjskih potrebščin, znižuje delavstvu zaslužek, nam ni razumljivo. Morda ima res namen, delavstvo pripraviti do spoznanja, da se bo zavedlo, kje mu je mesto in kaj ja njegova naloga.

Jesenice

Redni letni občni zbor krajevne protituberkulozni lige se bo vršil dne 19. aprila 1938, s pričetkom ob 19. uri v osnovni šoli na Jesenicah. Dnevni red običajni. Odbor.

Zvočni kino Radio predvaja v soboto, nedeljo, pondeljek in torek (od 16. do 19. t. m.) ob 8. uri zvečer, na velikonočno nedeljo in pondeljek tudi ob 3. uri pop., krasen velefilm »Sestra Marija« (Njegov model) s Camilo Horn in Al. Švedom v gl. vlogi. Med dodatki tudi glazb. film »Vesela menažerija« in Paramoutov zvočni tednik. — Sledi: »Escapade«.

Sportna rubrika

SK Amater—SK Terazia. Za v nedeljo, dne 17. t. m. je povabil SK Amater v goste prvorazredni sportni klub »Terazia« iz Zagreba. Moštvo se je plasiralo v prvenstvenem tekmovanju Ia razreda na 4. mesto, kar priča, da je v dobri formi. Ker je ta tekma vezana z velikimi izdatki, se obračamo na sportno publiko, da poseti to prireditev v čim večjem številu. Tekma se prične ob 4. uri pop. s predtekmo.

Mestna hranilnica v Mariboru

daje najvišje dovoljene obresti za hranilne vloge **do 5%**.

Za vse vloge jamči Mestna občina mariborska z vso davčno močjo mariborskih davkoplačevalcev in z vsem svojim premoženjem.

Daje posojila na hipoteke, menice in vrednostne papirje.

Uradne ure vsak delavnik dopoldne. Orožnova ulica 2.

Čuješ jo? Velika noč

hodi od palač do koč
in vstajenje v vsej naravi
mahom se povsod pojavi.
Vrata na stežaj odprimo!
Okna s cvetjem okrasimo!
Da popolno bo veselje,
izpolnjene slednje želje,
mizo s prtom pogrnimo,
nanj „Jajnine" postavimo.
Vsa družina bo vesela,
ko bo v skledi jed duhtela.

CENJENE DAME!
Trajni kodri s 6 do 8 mesečno garancijo **samo Din 60·—**
Barvanje las v vseh nianšah samo Din 60·— v najmodernejšem frizerskem salonu
Anton Veselko, Maribor, visavis kavarne Orient

Za pomlad

ročne torbice, potovalne kovčke, aktovke, denarnice, nogometne žoge, nahrbtnike i. t. d. priporoča

Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 13

B. RANGUS - KRANJ

zlatar in juvelir
Sodni cenilec

Velika zaloga zlatnine, ur, jedilnega orodja, kristala, optike itd. Zahtevajte brezplačni cenik!

Cvetličarna Korsika
Sveté v Ljubljani
Miklošičeva cesta - v palači OUZD
in paviljon na Zaloški cesti - nasproti Leonišča

se vsem delavskim organizacijam najtopleje priporoča. Organizacije imajo znaten popust.

LJUDSKA SAMOPOMOČ

registr. pomožna blagajna v Mariboru, Aleksandrova cesta štev. 47.
Poverjeništvo: Ljubljana, Tyrševa 34

naznanja smrtne slučaje svojih članov v mesecu

marcu 1938

Želj Anton, delovodja gradb. urada, Maribor; **dr. Dereani Emanuel,** zdravnik, Celje; **Zagmojster Ivan,** mlinar in pos., Brezovica p. Bizeljsko; **Gregorčič Jera,** zasebnica, Ruše; **Zmazek Josip,** užitkar, Godemerci p. Mala Nedelja; **Pišek Katarina,** zasebnica, Kustošija; **Rebernak Franc,** vet. major, v pok., Ljubljana; **Arko Ivan,** tajnik posojilnice v pok., Ribnica na Dol.; **Jakopič Ivan,** rudar v pok., Trbovlje; **Goršek Franc,** posestnik, Gor. Ponikva; **Črne Ivan,** užitkar, Orle p. Ljubljana; **Vidic Ana,** posestnica, Krčevina p. Ptuj; **Kramberger Antonija,** užitkarica, Sv. Lenart; **Domadenik Matilda,** viničarka, Rače; **Švarc Ivan,** Košaki pri Mariboru; **Pevec Uršula,** prevžitkarica, Pijovce p. Šmarje pri Jelšah; **Žaberl Uršula,** prevžitkarica, Studenci; **Bizjak Josip,** loto arhivar v pok., Poljčane; **Baloh Marija,** posestnica, Črnova p. Sv. Janž na Vinski gori; **Povoden Josipina,** žena lesnega trgovca, Pobrežje; **Werdouschegg Marija,** zasebnica, Celje; **Lobnik Katarina,** prevžitkarica, Razvanje p. Hoče; **Novak Liza,** prevžitkarica, Zasadi p. Juršinci; **Kac Andrej,** prevžitkar, Slov. Bistrica; **Kovačec Valentin,** užitkar, Oslušovci; **Seiler Vincenc,** zlatar, Maribor; **Dikavčič Franc,** posestnik, Braunšvajg; **Zidarič Marija,** posestnica, Središče; **Verstovšek Neža,** zasebnica, Maribor; **Mrak Marjeta,** užitkarica, Begunje pri Cirknici; **Hüttig Terezija,** zasebnica, Celje; **Grajžl Ana,** užitkarica, Cerovec p. Sv. Jurij ob juž. žel.; **Požar Helena,** zasebnica, Maribor; **Strgulec Ivan,** trgovec, Ljubljana; **Reberšak Franc,** zasebnik, Verače p. Buče; **Friedl Terezija,** posestnica, Rogoza p. Hoče; **Gilg Katarina,** zasebnica, Maribor; **Nedeljko Katica,** hišnica, Maribor; **Lačen Marija,** žena drž. žel. Maribor-Tezno; **Singer Antonija,** zasebnica, Celje; **Žgajner Janez,** prevžitkar, Muta; **Kunst Marija,** užitkarica, Trebče p. Sv. Peter pod Sv. Gor.; **Tomažič Marija,** dninarica, Josip dol p. Ribnica na Poh.; **Tepuš Justina,** zasebnica, Drstela p. Sv. Urban pri Ptuju; **Reberšak Jožef,** užitkar, Sv. Lenart pri Brežicah; **Trstenjak Marija,** posestnica, Frankovci p. Ormož; **Kleindienst Viljem,** mesar, Sv. Marjeta niže Ptuja; **Ješovnik Barbara,** posestnica, Dev. Marija Brezje p. Hoče; **Ozim Terezija,** posestnica, Ruše; **Merzel Julijana,** posestnica, Knezdol p. Trbovlje; **Tič Boštjan,** užitkar, Stranice p. Velenje; **Marčič Andrej,** žel. prem. nadziratelj v pok., Sl. Bistrica; **Jager Matilda,** zasebnica, Loke p. Trbovlje; **Maierhuber Franc,** zas., Rogatec; **Lavtižar Franja,** vdova po ministr. tajniku, Ljubljana; **Dobovičnik Neža,** užitkarica, Pristava.

Po vseh umrlih članih se je izplačala pripadajoča podpora v skupnem

znesku Din 437.900·—

Članom, ki so pristopili po 1. novembru 1933, se izplača

polna podpora - brez odbitka!

Kdor še ni član »Ljudske samopomoči«, naj zahteva brezobvezno in brezplačno pristopno izjavo. **BLAGAJNIŠKO NAČELSTVO.**

Za konzorcij izdaja in ureduje Adolf Jelen v Mariboru. — Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavitelj Viktor Eržen v Mariboru.